

Antisemitismen

– förr och nu

Sven Reichmann

Copyright © 2017 Sven Reichmann
och bokförlaget XP Media

Omslagsbild: Skulptur i Israelmuséet, Jerusalem

Tryck och bokbinderi: Print 24, 2018

ISBN: 978-91-984123-3-8

Bokförlaget XP Media
Hantverkarvägen 24
136 44 Handen
Tel 08-741 2601
www.xpmedia.org

Register

Förlagets förord	4
Förord	9
Rätten att finnas till	10
Den smutskastade juden	14
Akademiskt ritualmord på svenska	16
Paranoia	18
Särbehandling	23
Historiska lögner	34
Det obegripliga	36
Slutord	40
Referenser	43

Förlagets förord

Vi skulle önska att Sven Reichmanns korta men träffsäkra exposé över antisemitismen inte längre var aktuell och att ämnet idag endast skulle fordra historisk belysning. Som vaccin mot antisemitism borde historiektioner kombinerat med berättelserna från dem som överlevde förintelsen sannerligen räcka. Verkligheten är dock att allt fler allvarliga och ibland uppseendeväckande tecken på en ökande antisemitism har visat sig. I Europa men också på svensk mark.

Sven Reichmann var alltså något viktigt på spåren när han år 2003 skrev föreliggande bok som hjälper oss att känna igen de antisemitiska tankefigurerna. Behovet av att detektera dess kännetecken har ökat då olika uttryck för denna förvillelse nu åter tycks gripa många sinnen.

Vilka är då de tecken vi refererar till? Vi behöver knappast påminna om de dödliga attentat riktade mot judar i IS namn som har utförts på europeisk horisont. Eller att allt fler franska judar ser sig nödgade att utvandra till Israel. I början av 2018 har det, på förekommen anledning, kommit ett lagförslag i Tyskland om att kunna utvisa nyanlända som gör sig skyldiga till antisemitism. Antisemitisk retorik hörs i Centraleuropa och antijudiska undertoner hos Jobbik i Ungern. I Polen vill regeringen nu tona ned polackernas skuld i förintelsen etc.

Men hur är det i Sverige? Ett märkligt exempel på vilket fäste antisemitismen fått är att undervisning om förintelsen blir försvårad på vissa skolor (t ex Tenstagymnasiet) eftersom det av somliga elever upplevs som provocerande. Få har väl heller undgått att det i Malmö har varit så stora problem med antisemitism att USA:s president Obamas särskilda sändebud skickades till Malmö för att få en ändring till stånd. Det saknas inte heller exempel på judar som vuxit upp i staden men som flyttat till Israel där de känner sig säkrare.

Det här kan tyckas förvånande. Enligt en vetenskaplig rapport* hyser nämligen endast 4 % av Sveriges befolkning klassiskt antisemi-

tiska föreställningar. Det är den lägsta andelen i Europa. Frankrike och Tyskland har exempelvis väsentligt högre siffror för att inte tala om Ungern som toppar med 41 %. Det anmärkningsvärda är att den procentuella andelen judar som under en tolv månadersperiod har hört antisemitiska kommentarer ändå är nästan lika hög i Sverige (87 %) som i jämförda länder (86-98 %) och att andelen judar som uppger sig ha blivit fysiskt attackerade under de senaste tolv månaderna är högre i Sverige (2,6 %) än i exempelvis Ungern (1,9 %). Hela 60 % av judarna i Sverige uppger att de alltid eller ofta undviker att bära symboler som kan få folk att upptäcka att de är judar vilket är den högsta andelen av åtta jämförda europeiska länder.

De antisemitiska uttrycken kommer från tre håll. Från extremhögern, där nazistiska Nordiska motståndsrörelsen och deras marscher kan nämnas, från extremvänstern och slutligen från islamistiska miljöer som numera är ansvariga för den största delen trakasserier mot svenska judar. Inom islamismen har antijudiska tankar med bakgrund i islamiska källor kombinerats med konspirationsteorier som övertagits från Europa. Här spelar också konflikten kring Israel och Palestina in och var och en kan fundera på vad det betyder att Sverige som första land erkänt Palestina när Gaza styrs av den öppet antisemitiska terrororganisationen Hamas. Men även bland muslimer i Västeuropa är antisemitismen stark. Attitydmätningar visar att den här är mer utbredd bland muslimer än bland kristna. Samtidigt vill vi betona att detta faktum inte får tas som intäkt för rasism eller förtryck av muslimer.

Vid en demonstration i Malmö en helg i december 2017 skanderades det slagord om att starta en ny intifada och om att mörda judar. Samma helg kastades brandbomber mot synagogan i Göteborg där Chanukka firades. Även Stockholm drabbades vid en demonstration som Jerusalemkommittén arrangerade som en protest mot USA:s beslut om att flytta sin ambassad till Jerusalem. Under demonstrationen, där Sveriges utrikesminister Margot Wallström hyllades i talkör, ljöd det också genom högtalarna: *“Vi ber allsmäktige Allah om seger över kornas avkomma, över apors och grisars avkomma, över Sions söner”*. Att likna judarna vid apor och grisars avkomma har en lång tradition inom islam och är ett eko från kända moskéer i Mellanöstern. Uttalandena förnekades först kraftfullt men Jerusalemkommittén bad senare om ursäkt på sin Facebooksida. Demonstrationen finns att se på en video på nätet. Att betrakta filmen – där bränning av Israels flagga även förekom – är

inte upplyftande men desto mer avslöjande. Det är begripligt att palestinier uttrycker sina ställningstaganden men samtidigt chockerande att på svenska gator höra politiska slagord så marinerade i antisemitism. När samma ned-sättande djurliknelse använts om judar av en talare vid svensk-palestinska centrets demonstration i Helsingborg förnekades det av både talare och arrangör.

Att genom hån beröva människor deras mänsklighet är en urgammal metod att legitimera en omänsklig behandling av de hånade vilket Reichmann berör. När judarna berövades sin mänsklighet i nazisternas propagandafilmer – de liknades bland annat vid råttor – var det en metod att bereda vägen för förintelsen. Arrangör för demonstrationen i Stockholm var *Jerusalemkommittén* i vars styrelse det bland annat finns en socialdemokratisk riksdagsledamot samt en informatör vid *Centrum för mångvetenskaplig forskning om rasism* vid Uppsala universitet. Om man höjer på ögonbrynen för dessa kopplingar är det värdefullt att läsa Sven Reichmann beskriva hur akademiker under 1980- och 1990-talet gav sitt stöd till islamistiskt färgad antisemitism genom Radio Islam. Det ger ett värdefullt perspektiv.

När det gäller antisemitism från vänsterkanten så har Jan Guillo nyligen hävdats att en socialist per definition inte kan vara antisemit eftersom socialism innefattar tron på alla människors lika värde. Det låter fint. Åtskilliga judar har dock utsatts för antisemitism i socialismens namn och även idag räknas antisemitism från extremvänstern som en verklighet i Sverige. Även konstnären Lars Hillersberg framhöll att en marxist inte kan vara rasist, vilket inte hindrade honom från att göra teckningar som rätt och slätt var antisemitiska.

Från vänsterhåll är man noga med att göra åtskillnad mellan antisemitism och Israelkritik. Det är givetvis riktigt i sig. Israel är en demokrati där medborgarnas kritik av den egna statsledningen är tillåten vilket radikalt skiljer landet både från kringliggande länder och från det palestinska styret i Gaza respektive Västbanken, där fri åsiktsbildning saknas.

Men om kritiken mot Israel utmynnar i förslag som i praktiken skulle leda till Israels utplåning kan man fråga sig om antisemitismen ändå inte spelar en roll i denna kritik. Antisemitismens yttersta innebörd är ju – som Reichmann påpekar – att ifrågasätta judarnas rätt att existera.

Mångas ögonbryn höjdes när Sverige som första EU-land erkände Palestina som stat hösten 2014. Kritiken handlar om att den palestinska myndigheten inte ens kontrollerar området, vilket gör erkännandet folkrättsligt tveksamt. En stor del styrs som bekant av Hamas som är en terrororganisation också enligt EU:s lista.

Det ensidiga erkännandet kritiserades också med tanke på att Sverige har förbundit sig att agera i samklang med EU vilket man alltså frångick. Det har framhållits att svenska manövern gav utdelning i form av stödröster från många auktoritära regimer när Sverige röstades in i FN:s säkerhetsråd.

Kritiken berörde inte minst att det Palestina som erkändes i sin tur inte erkänner Israel. Den palestinska myndighetens hets mot Israel ligger inte långt efter Hamas vars antisemitism ligger i öppen dager. De senare erkänner inte Israels existensberättigande oavsett gränser. Judar ska dödas var de än påträffas. Sverige erkände alltså en stat vars område i stor utsträckning styrs av antisemiter av värsta märke.

Ett år efter detta erkännande gjorde utrikesminister Margot Wallström en rad problematiska uttalanden. I november 2015 hade omfattande islamistiska terrordåd utförts i Paris. Vår utrikesminister uttryckte då att det hade med palestinernas situation att göra – trots att ingen sådan koppling kunnat spåras.

När civila på Israels gator under dessa veckor drabbades av knivbeväpnade terrorister och israelisk polis resolut besvarade detta blev frågan ett ämne i den svenska riksdagen. Utrikesministern fördömde knivdåden men även Israels "utomrättsliga avrättningar". Det lät alltså som om civila judars polisbeskydd vid terrordåd skulle betraktas som utomrättsliga avrättningar. Kritiken uteblev inte och inte heller försöken till förklaring av det sagda. Wallström menade senare att Israel medvetet missförstod henne när hon anklagade dem för utomrättsliga avrättningar. Med sådana uttalanden var det många som undrade om inte ens Sveriges utrikesminister klarar av att upprätthålla rågången mellan kritik av Israel – och antisemitism. Vid terrordåden i Paris ifrågasatte nämligen ingen den franska polisens rätt att använda sitt våldsmonopol. Kraftiga reaktioner mot Wallströms uttalanden kom bland annat från Simon Wiesenthal Center.

Men hoten mot judar i Sverige underblåses som väl är inte från vårt etablissemang, som fallet kan vara i länder som Ungern. Det offentliga Sverige viker inte heller ner sig för nynazistisk propaganda. Däremot kan ett urskuldande av den via islamismen importerade antisemitismen göra stor skada. Vänster-antisemitism riskerar skapa skygglappar inför uttryck för islamism-antisemitism.

Påverkan av traditionell högerextrem antisemitism ska för den skull inte negligeras. Förintelseöverlevaren Max Safirs bok "Bäste herrn, låt mig få leva" beskriver antisemitismens värsta konsekvens i koncentrationslägren. Nyligen uppmärksammades han i Expressen då han menade att Google gör det alltför lätt att med en knapptryckning nå antisemitiska sidor. Som bokförlag noterar vi också att vi måste bevaka vår sida på Facebook för inlägg från förintelseförnekare, t.ex. i samband med Förintelsens minnesdag 27 januari.

Att historien upprepar sig är förmodligen en sanning med modifikation. Vi är inte tillbaka på 1930-talet. Men antisemitismen är en draksådd varhelst den tillåts varför den behöver kännas igen. Idag visar den sig på sociala medier såväl som vid demonstrationer. Den visar sig på bussar och på skolgårdar. Den visar sig i den otrygghet som svenska judar känner. Den visar sig i politiken och på nätet. Vi behöver verktyg att känna igen mönstren – för ytterst handlar det om liv och död. Därför – och trots en önskan att det inte skulle behövas – är vi glada att presentera denna viktiga nytryckning.

* Rapport av Lars Dencik och Karl Marosi publicerad av The Kantor Center, Tel Aviv University: Different antisemitisms: On three distinct forms of antisemitism in contemporary Europe – With a special focus on Sweden.

Förord

Staten Israel bildades mot bakgrunden av en antisemitism som flammade upp runt 1880 i Frankrike, Tyskland, Österrike-Ungern och Ryssland. I flera av dessa länder växte sedan fiendskapen mot judar stadigt tills den kulminerade i Hitlers Förintelse av cirka 6 miljoner judar i massakrer samt i läger och gaskammare 1941-45. Redan innan Andra världskriget bröt ut förstod alla länder vad som väntade judarna i Hitlers Tredje rike. I juli 1938 samlades därför en stor konferens för flyktingfrågor i Evian, Frankrike. Inget land utom Dominikanska republiken var villigt att ta emot judiska flyktingar. England tog dock emot några tusen judiska barn som därmed skildes från sina föräldrar. Flyktingar som före kriget kom med båt till olika europeiska hamnar tvingades återvända till Tyskland. England som redan 1922 hade fått ett mandat av Nationernas förbund (NF) att förvalta Palestina för att där skapa ett judiskt "nationalhem" minskade samtidigt den judiska immigrationen dit till noll. *De som under kriget tog sig till Palestina skickades tillbaka till tyskarna av engelsmännen trots att dessa vid det laget kände till Förintelsen i hela dess ohygglighet.*

Efter kriget fanns det cirka 500 000 överlevande judar i läger i Tyskland. De hade förlorat allt de ägde – ofta även alla sina anhöriga. I Tyskland kunde de inte bo. I Polen hände det att judar blev dödade när de kom till sina forna hem. *Inte heller nu fanns det något land som ville ta emot dem.* I det läget ansåg ett växande antal sionister – begripligt nog – att de inte längre kunde vänta någon hjälp från omvärlden utan fick ta sin sak i egna händer och själva bli med vapen kämpa för en judisk stat i Palestina. Någonstans måste ju de hemlösa ta vägen. Den stat (Israel) som därmed bildades blev snart nog den mest hårdbevakade och kritiserade nationen i världen. I Sverige har den nutida kritiken ofta obehagliga inslag av antisemitism.

Denna skrift om antisemitism har tillkommit på initiativ av en förening som kallar sig Fred i Mellanöstern. Med information vill vi verka för en fredlig tvåstatslösning. Hela gruppen står bakom texten. Jag som ensam har skrivit den vill betona att jag är aktiv kristen utan något judiskt påbrå. Det finns alltså ingen anledning att avfärda skriftens innehåll med det biliga påståendet att jag skulle vara en jude som skriver i egen sak.

Möln dal i augusti 2003

Sven Reichmann

Rätten att finnas till

Antisemitismen är en fientlighet mot främlingar som inte riktar sig mot alla semitiska folk utan enbart gäller judar oavsett var de lever. Den är en filosofi som med olika medel och motiv öppet eller förstuckat syftar till att helt eller delvis fränkänna just judar det existensberättigande som allmänt anses självklart för snart sagt alla andra folk eller grupper av folk. Andra utsatta grupper – romer, afroamerikaner etc – kan segregeras på ett i långa stycken liknande sätt. *Antisemitismen är likväl unik i den meningen att motiven för segregering har en enastående spännvidd från religiösa skäl till kulturella, sociala, politiska, biologiska, ekonomiska eller bara rent känslomässigt agitatoriska skäl* ("ohyra", "cancer på samhällskroppen", "judar som svin" – jfr Uppsala domkyrka etc). Det är också ett viktigt särdrag i antisemitismen att man inte bara velat hänvisa judarna till en separat, kanske rättslös underklass (slavar eller liknande, jfr apartheid i Sydafrika eller negerslave-riet i USA) utan att det är *rätten att existera* som ytterst sätts i fråga. I en begränsad form har den ofta gått efter principen att "judar må gärna finnas till men inte här, inte hos oss".

På olika sätt har man sedan genomfört sina avsikter genom att man hänvisat judar till att leva och verka i särskilda getton. Judar har i regel inte fått äga mark. Många yrken som medborgare i övriga delar av samhället fått utöva har varit stängda för judar. Ofta har kyrkliga dignitärer tvingat judar att döpa sig – varpå man behandlat dem som inställsamma och förljugna opportunisterna. Tid efter annan har man gått in i gettot för att döda, plundra, våldta och bränna. Dessa s k pogromer (ryska ord som egentligen betyder åska) har ofta sanktionerats eller tomt understötts av myndigheter och/eller kyrkan. Den våg av våldsamma pogromer som bröt ut i Ryssland sedan tsar Alexander II mördats 1881 är exempel på sådana massmord som hade stöd uppfifrån. I Kiev stod ryska soldater och tittade på när judiska hem och affärer plundrades. Ett år senare (1882) stiftades de starkt judefientliga s k majlagarna som gjorde läget ännu värre för den judiska befolkningen. Hela denna process gav indirekt upphov till den första stora immigrationsvågen av judar till Palestina.

Judar har under historien ofta tvingats att bära något kännetecken – davidsstjärna eller liknande – vilket har varit ett enkelt sätt att göra dem till permanenta främlingar i den miljö där de kanske levde i många generationer. Med karikatyrer av kroknästa gubbar som räknar pengar har man också bidragit till att isolera judarna som grupp i de samhällen de levde i. Stjärnan har liksom gett också gett goda möjligheter till våldshandlingar för dem som så önskat. Tyskarna införde ett stort "J" i judars pass under Andra världskriget – på svensk begäran. Vi ville kunna skicka tillbaka judiska flyktingar till vad vi så småningom visste var en säker död. Sverige var det första

land utanför den tyska sfären som nåddes av säkra informationer om Förintelsen – dess mål och metoder – när denna bara pågått cirka 4 månader. Men Sverige teg då liksom senare. Efter kriget hade det likväl kommit cirka 35 000 judiska flyktingar till Sverige, bl a via Folke Bernadottes och Raoul Wallenbergs aktioner i krigets slutskede + 90% av Danmarks judar.

Fram till början av 1940-talet var det i många länder och under långa perioder helt riskfritt för en förövre att utföra våldshandlingar mot judar. Judarna kunde inte (fick inte) försvara sig och ingen ordningsmakt eller armé avstyrde övergreppen. Ibland blev förövarna i stället belönade av antijudiska organisationer eller av kyrkliga dignitärer. Först i och med revolten i Warszawas getto (påskan 1943) och motståndsrörelsen mot den brittiska dominansen i mandatet Palestina (start: januari 1944) började

Fig 1. "Den Judiska Faran". Omslag till en fransk utgåva 1934 av "Sions Visés protokoll" som är en förfalskning där judarna kollektivt beskylls för att sträva efter världsherravälde. Lägg märke till liken i bildens underkant!

judar att själva försvara sig på allvar. Deras tid av värnlöshet började när romarna slog ned det andra judiska upproret år 135 e Kr och omfattar alltså drygt 1800 år. Av denna fridsamhet (apati?) har judarna bara skördat förakt och utvidgat elände. Det blev ju till sist som om de själva instämde i förföljarnas påstående att judar inte hade rätt att finnas till.

Israels rätt att existera

I den moderna debatten för man ibland fram förslag till lösning av konflikten mellan israeler och araber som i praktiken innebär att staten Israel skulle upphöra att existera. Detta är ännu en variant av den gamla taktiken att man vill beröva judar rätten att finnas till. Förslagsställarna tar nämligen aldrig ställning till vad som då skulle ske med cirka 5,5 miljoner judar, ättlingar till de judar som funnits kvar i Israel sedan bibeltiden och en majoritet av dem som kommit sedan den stora judiska invandringen började år 1883. Det förslag som förs fram av extrema arabiska grupper till lösning av denna andrahandsfråga är att dessa judar – eller deras efterkommande – skall "repatrieras" som det så vackert heter. Ordet betyder ordagrant "tillbaka till fosterlandet".

De skall med andra ord "flytta hem", som om det fanns något annat "hem" att flytta till. De hänvisas alltså till ett ingenting i Polen, Tyskland, Ryssland, arabstaterna etc – länder som de eller deras förfäder lämnade på grund av extrem förföljelse. Det finns ingen anledning att tro att något av dessa länder skulle vara berett att på nytt ge ett medborgarskap till de judar som flydde och som nu är israeliska medborgare, än mindre till deras efterkommande. Det faktum att man ändå på fullt allvar kan propagera för förslag som skulle göra flera miljoner judar hem- och statslösa är ett samtida uttryck för att det judiska folket i praktiken inte heller nu ges samma existensberättigande som det man självklart ger till andra folk.

Staten Israels uppkomst har ofta stämplats som kolonialism. Men om ett område skall räknas som koloni måste det finnas ett moderland, en faktisk nation, någon annanstans som tagit det aktuella området som en koloni. Någon sådan nation finns inte i fallet Israel. Konflikten bör därför ses som två folks önskan att räkna samma område som sitt fosterland. Den konflikten kan inte lösas på samma sätt som man gjort när kolonialmakter dragit sig tillbaka och ordet kolonialism är därför missvisande.

Nassers ljudligt uttalade målsättning före sexdagarskriget 1967 att han skulle "köra juden i havet" och "krossa staten Israel" visar att det även i modern tid funnits och finns människor som är beredda att betrakta Israel som ett getto där man kan gå in för att plundra och döda.

Som ett särskilt tecken på hur såphala många av debatterna kring det nuvarande Israel är så finner man att de flesta av Israels motståndare slår ifrån sig när det blir direkt tal om att Israel skulle utplånas. Den målsättningen vill nästan ingen formulera rent ut. Men när man väl har förkastat den kan man strax därpå ändå agitera för ett program som i *praktiken* skulle betyda just Israels utplåning. Och man sluter helhjärtat upp bakom PLO vars uttalade mål det är att utplåna Israel. Man vill ju bara att Israel skall lämna "ockuperat område" och blundar för att både PLO och de radikala islamisterna därmed syftar på *hela* Israel. I Europa, inklusive Sverige finns många politiska vänsterorganisationer som förespråkar bildandet av palestinsk stat även inom s.k. gröna linjen som var Israels gränser fram till 1967. De ger själva inget svar på vart de anser att nuvarande judiska invånare skall ta vägen när s k andra och tredje generationen palestinska flyktingar skall överta judiska bostäder. Man svarar inte heller på frågan om hur judar som flydde för livet ur arabstaterna 1948 för att de inte var önskvärda i arabiska länder skulle kunna leva i en palestinsk stat.

PLO:s stadga

Det yttersta målet för PLO – enligt organisationens egen stadga – är att utplåna staten Israel. I anslutning till Oslo-avtalet 1993 förband sig PLO att ändra de paragrafer i sin stadga (majoriteten!) som formulerar detta mål. Men likt många andra löften från PLO infriades detta aldrig. I Oslo II (1995) lovade man att ta bort dem inom två månader. När Arafat valdes till president (96-04-24) utfärdades löftet på nytt utan att något hände. När Arafat tog över Hebron (1997) framfördes det på nytt som ett absolut krav att nu skulle stadgan verkligen skrivas om. Fredspristagare Arafat lovade, tog över Hebron och behöll stadgan i ursprungligt skick. Den står än i dag oförändrad kvar helt enkelt därför att han aldrig menat att avstå från målet att Israel skall förintas. De som helhjärtat stöder Arafat i hans kamp måste göra klart för sig vilka mål han har och som de faktiskt stöder så länge de inte protesterar mot dem.

PLO:s stadga finns i engelsk version på www.fidim.org. Den lämnar ingen i tvivelsmål om att kampen i första hand är väpnad och gäller allt territorium som tillhör eller behärskas av Israel. Så länge stadgan står oförändrad kvar måste man trots alla (svikna) löften om förändring utgå ifrån att den palestinska kampens mål är ett förintande av staten Israel. Vad fredsförhandlingar i det låget kan leda till är en mycket oklar fråga. Politiker över hela världen älskar att försöka "föra parterna till förhandlingsbordet". Problemet är bara att så länge PLO vill ha kvar sin ursprungliga stadga finns det naturligtvis ganska lite att förhandla om. *Ingen fri nation förhandlar om sin egen existens. När en utomstående makt vill utplåna en nation är det ju i praktiken en absolut krigsförklaring.*

Den smutskastade juden

Det oftast bara halvt uttalade motivet för att kollektivt ta ifrån judarna rätten att finnas till är att söka i schablonartade föreställningar om den enskilde judens natur som en speciellt ondsint varelse, väsensskild från andra människor. (Många som formulerat antisemitiska teser har helst talat om juden i singularis för att därmed underförstå att det inte skulle finnas några skillnader mellan individer i den grupp man avser att förfölja. Om en jude begår en orättfärdig handling låter man det därför gå ut över hela folket.) Den moderna humanismen bygger på tesen att människan i sig själv är god såvida inte olämplig social miljö har skadat henne. Ondska betraktas därför ofta som något sjukligt som bara skulle finnas hos en skadad minoritet, snarare än som något som finns i varje människa och som vi alla med varierande framgång måste bekämpa, var och en i sitt eget liv.

Denna humanismens självklara människosyn kan tyckas otillräcklig som förklaring till historiens alla illgärningar. Det får vi för ögonblicket lämna därhän. (Mer därom kommer i kapitel 7.) Det är dock tveklöst så att judarna här ofta fått stå i en särställning. *Den ljusa humanistiska synen på människan har därför i regel fått gälla för alla folk utom judar.* "Juden" anses ha en dunkel, närmast nedärvd ondska som inte finns hos andra människor. Det sägs t ex ofta som en självklarhet att det bakom all ondska i världen finns en judens konspiratoriska förmåga som styr de stora skeendena tillsammans med inflytelserika och penningstarka lobbygrupper. "Bakom varje tyrann står en jude liksom det bakom varje påve står en jesuit" (citat från Karl Marx). Sådana argument hördes också i samband med kritiken mot USA:s krig i Irak år 2003. Även svenska massmedia spekulerade om bakomliggande judiska konspirationer i deras analys av kriget och återuppbyggnaden efter kriget.

Många andra segregerade grupper har utmålats som "primitiva" eller (efter Darwin) som "aplika". Ondskan som ett genetiskt – och därmed obotligt – drag har dock i regel förbehållits judar. Den kristna kyrkan står här med stor skuld.

Kyrkans roll

Kyrkofadern Augustinus (356 – 430) gjorde nämligen något som många kristna betraktar som en katastrofal feltolkning av ett ord från Jesu mun (Joh 8:44). Augustinus kom fram till slutsatsen att alla judar skulle vara djävulens barn i en mening som inte skulle gälla för andra. Därmed lade han med sin stora auktoritet inom den romerska kyrkan grunden till ett synsätt som förföljt judarna först från kyrkans sida men senare även frikopplat från kyrkan. Judarna sågs alltså som djävulens ambassadörer – ofta också av dem som inte trodde att djävulen finns. Och Augustinus var inte ensam. I den östliga kyrkan hade han sällskap bland annat av Johannes Chrysostomos och Gregorius av Nyssa som hade lika stor auktoritet i öst som Augustinus hade i väst.

Beskyllningar om att judar skulle kidnappa de kristnas barn för att döda dem med ritualmord och dricka deras blod dök upp i Norwich, England, 1144 samt år 1171 i den lilla franska staden Blois. I den senare staden ledde beskyllningen till att stadens alla judar brändes till döds. Här grundlades myten om judarnas speciella blodtörst som färgar nyhetsrapporteringen från Israel än i dag. Varje gång som påståenden om ritualmord senare dök upp runt om i Europa utlöste de nya pogromer med utbredda massakrer på judar. Likväl behövde de aldrig bevisas. Man "visste" ju vad judar är i stånd till! Under digerdöden spreds ryktet att judar skulle ha förgiftat de kristnas brunnar. Tanken hade "bevisats" vara sann när man i Schweiz hade fått tillfångatagna judar att bekänna detta – under tortyr. Att judar dog av pesten som alla andra fick enstaka sansade människor – däribland påven Clemens VI – att protestera mot förföljelsen men det hindrade varken ryktets spridning eller pogromerna.

Inkvisionen uppkom på 1200-talet. Detta var långt före reformationen. Och judarna blev snabbt en av de stora målgrupperna för inkvisitionens verksamhet.

Det skall dock i sanningens namn sägas att den kristna kyrkan inte var ensam om att beskylla judarna för en speciell, artemgen ondska. Den var knappast ens riktigt först på plan. Redan långt före Augustinus formulerade den romerske historikern Cornelius Tacitus (55 – 117 e Kr) tanken att judarna skulle vara hatiskt inställda till alla andra folk – ett annat, likvärdigt sätt att demonisera judar. Detta förtar inte kyrkans ansvar på minsta vis eftersom kyrkan drev sin smutskastning med en exempellös kraft genom historien. Först i våra dagar har man i den Romerska Kyrkans ledande skikt liksom i Lutherska Världsförbundet kommit att beklaga denna förföljelse.